

SADRŽAJ SAŽETAK 1. UVOD 1.1 Osnovni pojmovi logike 1.2 Deduktivno i induktivno zaključivanje 1.3 Glavni nalazi istraživanja deduktivnog i induktivnog zaključivanja 1.4 Pregled istraživanja zaključivanja kod djece 1.4.1 Deduktivno zaključivanje 1.4.2 Induktivno zaključivanje 2. CILJ ISTRAŽIVANJA 3. PROBLEMI 4. METODOLOGIJA 4.1 Sudionici u istraživanju 4.2 Deduktivni i induktivni zadaci 4.3 Postupak 5. REZULTATI 5.1 Način odgovaranja na deduktivne zadatke i uspješnost njihovog rješavanja kod osnovnoškolske djece različite dobi 5.2 Dobne razlike u uspješnosti rješavanja zadataka s nepotpunom indukcijom 5.3 Dobne razlike u uspješnosti rješavanja zadataka s potpunom indukcijom 5.4 Povezanost izme u školskog uspjeha i uspjeha u rješavanju induktivnih i deduktivnih zadataka 6. RASPRAVA 7. ZAKLJUČAK 8. LITERATURA 9. PRILOZI 1 2 2 3 4 8 8 16 18 20 21 21 21 26 28 28 31 35 39 41 52 53 56 2

SAŽETAK Ovim istraživanjem željeli smo ispitati razvijenost deduktivnog i induktivnog zaključivanja kod djece u trećim, četvrtim i petim razredima osnovne škole. Detaljan pregled literature pokazao je da mnogi kontekstualni faktori utječu na uspjeh djece u rješavanju zadataka zaključivanja. U ovom istraživanju od posebnog nam je interesa bilo ispitati da li i kako način odgovaranja na deduktivne zadatke može utjecati na uspješnost u njihovom rješavanju. S druge strane, tako er nas je zanimalo razumiju li djeca ove dobi što su to nepotpuna i potpuna indukcija. Dobiveni rezultati su pokazali da način odgovaranja na deduktivne zadatke utječe na razinu postignuća, te da djeca u funkciji porasta kronološke dobi postaju postupno sve uspješnija u njihovom rješavanju. Tako er je utvr eno da djeca ove dobi pokazuju začetke eksplicitnog razumijevanja nepotpune i potpune indukcije. Ključne riječi: deduktivno zaključivanje, induktivno zaključivanje, nepotpuna indukcija, potpuna indukcija, kategorički silogizmi, razvoj eksplicitnog razumijevanja.

1

2

Mnogo istraživanja u psihologiji je proučavalo da li su ljudi racionalna bića, odnosno da li su zakoni logike istovjetni zakonima mišljenja (Boole, 1854; Mill, 1834; prema Eysenck i Keane, 2000). Gotovo sva istraživanja su se usmjerila na proučavanje deduktivnog zaključivanja, dok je zanemarivo mali broj istraživanja induktivnog zaključivanja. Nakon što objasnimo osnovu distinkciju izme u ta dva oblika zaključivanja i prikazemo glavne nalaze u ovom području, bit će jasnije zašto je to tako. 1.2 DEDUKTIVNO I INDUKTIVNO ZAKLJUČIVANJE Osnovna razlika izme u ova dva oblika zaključivanja je u vrsti logičke veze koja postoji izme u premisa i konkluzije (Barker, 1989). Kod deduktivnog zaključivanja konkluzija nužno slijedi iz premisa jer zaključujemo s općeg na posebno, te mnogi zamjeraju dedukciji da ona ne donosi ništa novo, jer je konkluzija već sadržana u premisama. Primjerice, iz premisa "Sva nadarena djeca su kreativna. Ana je nadareno dijete." nužno slijedi da je Ana kreativno dijete. Me utim, da bi u našem zaključivanju mogli krenuti od općeg pravila da su sva nadarena djeca kreativna, nužno smo morali promotriti svu nadarenu djecu, a čineći to vidjeli smo i Anu i utvrdili smo da je i ona kreativna. Iako se iz navedenog na prvi pogled može činiti da je dedukcija bezvrijedna, ipak nije tako. Primjerice, u svim znanostima istraživači se služe dedukcijom, pri čemu povezivanjem različitih općih zakona ("premissa") objašnjavaju katkad na prvi pogled zbunjujuće rezultate svojih mjerenja. Za razliku od deduktivnog zaključivanja, kod induktivnog zaključivanja se u konkluziji "izvodi više nego što nužno slijedi iz premisa." (Kovač, 2003, str. 94). Na primjer, nakon što smo upoznali nekoliko ljudi koji se bave jogom i utvrdili da su oni ujedno i vegetarijanci, mogli bi zaključiti da su svi ljudi koji se bave jogom vegetarijanci. Kod induktivnog zaključivanja najčešće zaključujemo s posebnog na opće, te tako u navedenom primjeru zaključujemo o svim ljudima koji se bave jogom. Postojanje samo jedne osobe koja se bavi jogom, a ujedno nije vegetarijanac opovrgnulo bi našu konkluziju. Iako je naše opažanje (premissa) istinito, ono ne osigurava istinitost konkluzije, te se zato kaže da kod induktivnog zaključivanja konkluzija ne slijedi nužno

iz premisa, već je samo manje ili više vjerojatna. Vjerojatnost konkluzije ovisi o stupnju generalizacije. Na primjer, ako smo upoznali samo muškarce koji su

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com